Elinvoimakeskus

Maatila tuottokuntoisena uusille yrittäjille

Tuet omistajanvaihdoksissa

Jussi Huusko

Asiantuntija, maatalouden rakennetuet

Pohjois-Suomen elinvoimakeskus

Valtion aluehallinnon uudistus

Vuonna 2026 valtion aluehallinnon uudistuksessa perustettiin **10 elinvoimakeskusta** nykyisten 15 ELY-keskuksen pohjalta.

Elinvoimakeskukset edistävät alueiden elinvoimaa monialaisesti ja yhteistyössä.

Ympäristön lupa- ja valvontatehtävät siirtyivät perustettavaan **Lupa- ja valvontavirastoon**.

Julkisen henkilöliikenteen tehtävät siirtyivät **Liikenne- ja viestintävirasto Traficomiin**.

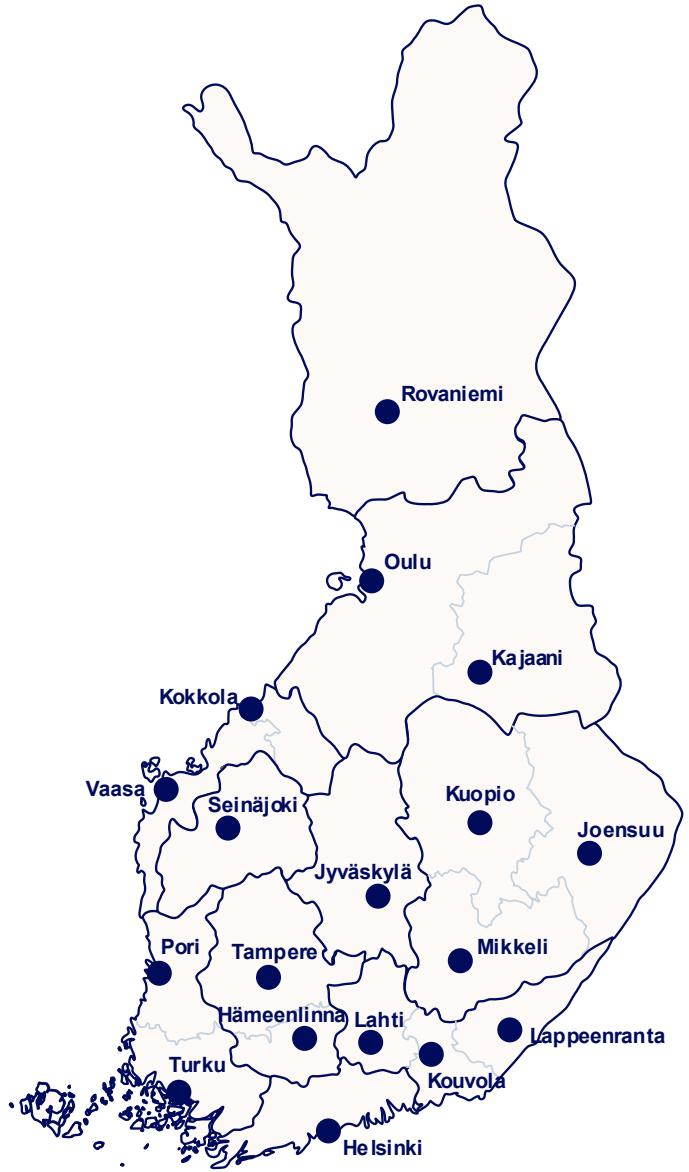

Nuoren viljelijän aloitustuki

- Aloitustuki koostuu avustuksesta, korkotukilainasta, korkotuesta ja varainsiirtovapaudesta, yhteensä enintään 80 000 €
  - Avustuksen määrä 40 000 €
  - Korkotukilainan määrä enintään 250 000 € / 80 % tilan ja hankittavan irtaimen kokonaismäärästä
    - Korkotukilainaan sisältyvän korkotuen ja varainsiirtovapauden määrä korkeintaan 40 000 €, josta korkotuen määrä enintään 35 000 €
    - Korkotukilainaa voi hyödyntää maatilan hankinnan lisäksi tuotannossa tarvittaviin maatalouskoneisiin ja –laitteisiin sekä tuotantoeläimiin, jotka hankitaan tilanpidon aloittamisen yhteydessä tai vuoden kuluessa tukipäätöksestä

Tuensaajaa koskevat edellytykset aloitustuessa

- Tuensaajana voi olla:
  - Täysi-ikäinen, alle 41-vuotias viljelijä, joka aloittaa tilanpidon ensimmäistä kertaa
  - Yhteisö, jossa määräysvalta on yhdellä tai useammalla henkilöllä, joka täyttää tuen myöntöedellytykset
- Ammattitaitovaatimus:
  - Tarkoituksenmukainen vähintään toisen asteen luonnonvara-alan tai muu vastaava koulutus tai kolmen vuoden kokemus maataloudesta sekä
    - Yritystoiminnan harjoittamisen kannalta tarkoituksenmukainen vähintään 20 opintoviikon / 30 opintopisteen koulutus (johon pitää sisältyä 10 opintoviikon / 15 opintopisteen verran taloudellista koulutusta)
  - Riittävä ammattitaito on saavutettava viimeistään 36 kuukauden kuluessa tuen myöntämisestä
- Yrittäjätulovaatimus:
  - 22 000 €, saavutettava viimeistään 4. kalenterivuonna tuen myöntämisen jälkeen

Nuoren viljelijän aloitustuen hakeminen

- Aloitustukea on haettava viimeistään 24 kk kuluessa tilanpidon aloittamisesta
  - Tilanpidon aloitushetkeksi katsotaan se, kun tuensaaja on **päävastuullisena** ryhtynyt harjoittamaan maataloutta ja saanut luovutuskirjan tai kirjallisen vuokrasopimuksen maatilasta
  - Tilanpito katsotaan aloitetuksi myös, kun yrittäjätulo on liiketoimintasuunnitelman mukaan **vähintään 12.000 euroa**
- Aloitustuki kannattaa hakea ennen tilakauppaa saantokirjaluonnosten (esim. luonnoskauppakirja) perusteella
  - Lopullinen tilakauppa täytyy tehdä 24 kk kuluessa tukipäätöksestä

Nuoren viljelijän aloitustukihakemuksen liitteet:

1. Kauppakirjan, vuokrasopimuksen tai muun vastaavan luonnos tai jos tilanpito on jo aloitettu hakuhetkellä vastaava lopullinen saantokirja
2. Liiketoimintasuunnitelma (lomake 3430) ja siihen liittyvät talouslaskelmat
3. Pankin luottolupaus (lomake 3311), jos haetaan korkotukilainaa
4. Jäljennös hakijan tai luopujan maatalouden veroilmoituksesta
5. Jäljennös hakijan viimeisimmästä verotuspäätöksestä
6. Jos on myös yritystoimintaa, niin silloin myös elinkeinon veroilmoitus
7. Luotettava selvitys tulojen muutoksista, jos ne ovat olennaisesti muuttuneet tai tulevat muuttumaan toimitetun verotuksen mukaisista tuloista
8. Koulu- tai tutkintotodistukset sekä työkokemuksesta sanallinen selvitys ja yritystoiminnan kannalta merkitykselliset työtodistukset
9. Jäljennökset tarjouksista, jotka liittyvät vuoden sisällä tukipäätöksestä hankittaviin koneisiin, laitteisiin ja eläimiin tai muu selvitys hankittavasta irtaimistosta
10. Yhtymäsopimus maatalousyhtymissä, päätösvalta nuorella/nuorilla

Nuoren viljelijän aloitustukipäätöksen jälkeen

- Aloitustuen avustusosuus maksetaan 2 erässä:
    - Voit hakea aloitustuen 1. erän maksua ja korkotukilainan nostolupaa heti, kun tilanpito on aloitettu
    - Voit hakea 2. maksuerän, kun liiketoimintasuunnitelmalla kerrotut kehittämistoimenpiteet on tehty ja liiketoimintasuunnitelmaa toteutettu
        - 2. erän maksamisen edellytyksenä voi olla, että tarvittava ammattitaitovaatimus saavutetaan tai toimintaa on kehitetty liiketoimintasuunnitelman tasolle, jotta vaadittava yrittäjätulo saavutetaan
        - Toisen avustuserän maksuhakemus on jätettävä viimeistään 3 vuoden ja 6 kuukauden kuluttua tukipäätöksestä
- Pysyvyysvelvoite: Toimintaa on jatkettava (ei saa lopettaa eikä olennaisesti supistaa) vähintään 5 vuotta 2. maksuerän jälkeen

Maatalouden investointituet rahoituskaudella 2023-2027

- Investointitukea voi saada täysi-ikäinen viljelijä, joka elinkeinonaan harjoittaa tai ryhtyy harjoittamaan maataloutta ja jolla on riittävä ammattitaito
    - Tukea voi saada myös useampi luonnollinen henkilö, esimerkiksi maatalousyhtymän kaikki osakkaat
    - Yksityisoikeudellinen yhteisö (Oy, Ky, Ay) tai maatalousyrittäjien yhteenliittymä (esim. kuivuriosakeyhtiö)
- Investointitukea myönnetään avustuksena, korkotukena ja valtiontakauksena
- Tuen kohteena olevalla maatilalla on oltava edellytykset kannattavaan toimintaan
- Kilpailukykyä edistävissä investoinneissa vaatimuksena 25 000 € yrittäjätulon saavuttaminen viimeistään 5. kalenterivuonna tukipäätöksestä

CAP-kauden 2023-2027 investointitukikohteet

Tukikohde	Avustus	Korkotukilaina	Korkotuen määrä
Lypsy- ja lihakarjatalous	35 % (+10%)	50%	5%
Sikatalous, Lammas- ja vuohitalous, Hevostalous	35 % (+10%)	50%	5%
Mehiläistalous	25 % (+10%)	50%	5%
Kuivaamo	25 % (+10%)	50%	5%
Varasto	25 % (+10%)	50%	5%
Myyntikunnostus	25 % (+10%)	50%	5%
Työympäristö ja tuotantohygienia	25 %		
Ympäristön tila ja kestävä tuotantotapa (sis. salaojitus)	40 %		
Maatilan energiainvestoinnit Biokaasun tuotanto	40% 50%		
Eläinten hyvinvointi ja bioturvallisuus	40 %		

Kilpailukykyä edistävät investoinnit (”kiky-hankkeet”)
- ✓ Liiketoimintasuunnitelma
- ✓ Ammattitaitovaatimus
- ✓ Yrittäjätulovaatimus 25 000 €

”Softis-hankkeet”
- ✓ Selvitys valintamenettelyyn
- ✓ Ei yrittäjätulovaatimusta, mutta toiminnan oltava kannattavaa

- Nuoren viljelijän avustuskorotus 10 %
  - Hakemuksen vireille tullessa hakija enintään 40-vuotias ja tilanpidon aloittamisesta enintään 7 vuotta

Valtiontakaus

- Valtiontakausta on mahdollista hakea maatilan hankintaan ja investointeihin
- Täytetakaus, joka voidaan myöntää vain vakuusvajeessa
- Valtiontakausta voi saada enintään 800 000 euroa ja valtiontakaus voi kattaa enintään 80 % lainan määrästä ja se on voimassa koko laina-ajan
- Takauksen maksimimäärä on 30 % investoinnin/tilakaupan kokonaisrahoituksesta
- Hakemuksen liitteeksi:
    - Pankin täyttämä vakuusarviolomake 4447
    - Tarjoukset kolmelta rahoittajalta, tai selvitys ettei rahoitustarjousta anneta

Investointitukihakemuksen liitteet

- Hakemuksen vaadittavat liitteet riippuvat tukikohteesta:
  - Pakollisia liitteitä ovat mm. maatalouden verolomake ja hakijan verotuspäätös
    - Osakeyhtiöllä myös kaupparekisteriote, tuloslaskelma ja tase, hallituksen kokouspöytäkirja
  - Lisäksi mahdollisesti liiketoimintasuunnitelma, velkaluettelo, tarjoukset koneista ja laitteista, pääpiirustukset, kustannusarvio, rakentamis- ja ympäristölupa, pankin luottolupaus, valtakirja jne.
- Lista hakemuksen liitteistä Ruokaviraston sivuilla: Maatalouden investointituet - Ruokavirasto

Tukiehtoja

- Rakentamisinvestoinnissa tuen määrän on oltava yli 7000 €, muissa toimenpiteissä yli 3000 €
- Jos tuettava rakennus sijaitsee alueella, jonka hallinta perustuu vuokrasopimukseen. Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että vuokrasopimukset ovat voimassa 10 vuotta ja vuokraoikeus on kirjattu.
- Jos tuettava toimenpide edellyttää luvan hankkimista viranomaiselta, tuen myöntämisen edellytyksenä on luvan esittäminen
- Tukea voidaan myöntää maatilalle enintään 1,5 miljoonaa euroa kolmen verovuoden aikana
    - Tästä enintään 1,2 miljoonaa euroa voi kohdistua kilpailukykyä edistäviin investointeihin (v. 2026 1,4 miljoonaa euroa)
- Investoinnin toteutusaika on 2 vuotta päätöksestä, mahdollisuus hakea jatkoaikaa 2 x 1v kerrallaan. Jatkoaikaa on haettava ennen toteutusajan päättymistä, investointi oltava aloitettu

Tukiehtoja

- Toteuttamista ei saa aloittaa ennen hakemuksen vireilletuloa
  - Tukea samaan kohteeseen ei voi hakea uudelleen, jos päätös on kielteinen ja toteutus on aloitettu
- Investointi tulee toteuttaa niiden suunnitelmien mukaan, jotka on esitetty hakemuksella → muutokset ilmoitettava hyvissä ajoin **ennen niiden toteutumista** → muutosten arviointi, tuen mahdollinen uudelleen laskenta → muutospäätös
- Tuen maksamisen ehtona on, että hanke on toteutunut tukipäätöksen mukaisena
- Pysyvyysvelvoite: investoinnin pitää olla tuen kohteena olevassa yritystoiminnassa **viisi vuotta viimeisestä maksusta tai viimeisen lainaerän nostamisesta**
- Pysyvyysvelvoite: tuen kohteena olevaa yritystoimintaa **ei saa lopettaa tai olennaisesti supistaa viiteen vuoteen viimeisen maksuerän maksusta tai viimeisen lainaerän nostamisesta**

Tukijaksot ja tuen hakeminen

- Tukea voi hakea jatkuvasti ja hakemukset ratkaistaan tukijaksoittain
- Tukijaksot vuosittain:
  - 16.10.-15.1.
  - 16.1.-15.3.
  - 16.3.-15.8.
  - 16.8.-15.10.
- Hakemus jätetään sähköisesti Hyrrä-asiointipalvelussa:
  - Tervetuloa Hyrrään - Hyrrä
  - Tukihakemuksen sisältö - Ruokavirasto

Neuvontakorvauksen hyödyntäminen

- Jokainen suomalainen maatila voi saada neuvontaa 10 000 euron edestä vuosina 2023–2027
- Neuvontaa voi saada mm. seuraavista aihealueista:
    - Investoinnin alustava suunnittelu
    - Liiketoimintaasuunnitelma
    - Sukupolvenvaihdoksen suunnittelu
    - Tuotantosuunnan muutoksen suunnittelu
    - Kannattavuuslaskelmat

Maatilojen neuvonta - Ruokavirasto

Pohjois-Suomen elinvoimakeskuksen rakennetukikäsittelijät

Nuoren viljelijän aloitustuki:

- Jorma Juntunen puh. 0295 038 066
- Eeva Heikkinen puh. 0295 023 539
- Jussi Huusko puh. 0295 038 044

Maatalouden investointituet:

- Jorma Juntunen puh. 0295 038 066
- Eeva Heikkinen puh. 0295 023 539
- Jussi Huusko puh. 0295 038 044
- Heli Ronkainen puh. 0295 038 125

Maksatus:

- Anni Haverinen puh. 0295 038 030
- Merja Somero puh. 0295 038 136
- Paavo Niemelä puh. 0295 023 613
- Mira Kauhanen puh. 0295 023 043

Rakentamisen asiantuntijat:

- Anna Rissanen puh. 0295 038 172
- Satu Petäjä puh. 0295 038 445

Sähköpostiosoitteet: etunimi.sukunimi@elinvoimakeskus.fi

Hyödyllisiä linkkejä

RUOKAVIRASTO

Nuoren viljelijän aloitustuki – Ruokavirasto

Maatalouden investointituet - Ruokavirasto

MAATALOUDEN RAKENTAMISINVESTOINTEJA KOSKEVA LAINSÄÄDÄNTÖ

https://mmm.fi/rakentamismaaraykset

MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAKI, -ASETUS sekä RAKENTAMISMÄÄRÄYKSET

132/1999 Maankäyttö- ja rakennuslaki (finlex.fi)

895/1999 Maankäyttö- ja rakennusasetus (finlex.fi)

Suomen rakentamismääräyskokoelma (ym.fi)

Kiitos!

Elinvoimakeskus